

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računsko po tarifi v petiti; za naslov z debelimi črkami se plačuje prostor, kot obsega navadnih vrst. Poslana, osmetnjena in javno razpisana, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovano se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upraviteljsko ulica Molino picolo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„Edinost“ je mae 1°.

„EDINOST“

izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdaje izhajajo ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdaje stane: za jeden mesec . f. — 90, izven Avstrije f. 1.40 za tri mesece . f. — 2.00 za pol leta . f. — 3.50 za leto . f. — 6.50 Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 3 nč. Sobotno večerno izdaje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Delavski praznik in program.

(Konec).

V doseganje glavnega cilja: urejenja plače in skrajšanja časa pri delu pa potrebujejo delavci pogajanja s podjetniki ali v obče s temi, pri katerih delajo. To pogajanje pa se ne more ugodno vršiti ako se hočejo dogovarjati le posamični delavci s podjetniki, in zato potrebujejo medsebojnih zvez. Take zveze se morajo pa raztezati kar možno daleko in med delavci raznih vrst. Take zveze so poznane kot delavske koalicije; a svobode za pravi in zadostni razvoj doslej za take zveze še ni bilo. Zatorej je potreba težati za svobodo združevanja delavskih vrst v jedni in isti državi in pozneje od države do države. Tako svobodo pa delavci dosežejo v ustavnih državah polagoma pri soudeležbi zakonodavstva, in zato je potrebno tudi delavcem volilno pravo.

Volilno pravo ima po takem tudi gledé na naš avstrijski Dunajski parlament za delavce največji pomen v pogledu na doseganje svobode za koalicije. Ako se vsled pridobljene svobode zasnujejo dovolj močne koalicije, nastopi doba za vspešno pogajanje med podjetniki in delavci. Po takem položaju še le bodo mogli delavci siliti na to, da se pokaže dobiček, ki ga imajo podjetniki, in da ti pravilne urede delavske plače in odmerijo čas vsakdanjega dela. Še le iz koalicije stopijo delavski načelniki pred podjetnike in bodo vpešno delovali na cilji, ki je sedaj le pred očmi, in se mu delavci sedaj le približujejo, kolikor morejo porabiti ugodne slučaje.

Vidi se, da zahtevanje dela 8 ur na dan je postransko nasproti svobodi za koalicije.

Koalicije morejo doseči vse, kar je potreba delavcem nasproti podjetnikom, torej tudi določbo dnevnih ur za delo. To, kar zahteva kot prvo točko sedaj socialnodemokratiška stranka gledé za čas dela, namreč 8 ur na dan, pokaže se kot postranska zahteva, kedar se vstvarijo zares prave koalicije. Tudi je treba delavcem krepko naglašati, da zahtevanje 8 ur dnevnega dela je samo po sebi nepravilno in kaže bolj agitacijsko šablono, nego pa modrost socialnodemokratiškega vodstva. Dela so in ostanejo namreč za vse veke različna, ker so snovi ali predmeti za obdelovanje in izdelovanje nejednaki in mnogovrstni. Pri jednih snoveh se človek utruja bolj v jedni uri, nego pri drugi v 2, 3 in še več urah. Po takem je za nekatera dela še preveč 8 ur, za druga pa dovolj, in more človek brez urujenja še dodati kako uro. Vrh tega so delavci različno močni, in, kar je glavno, določba meje ur na zgorej, torej ponajveč 8 ur na dan, je taka, da se dá urediti ne v jedni sami državi, temveč le v sporazumljenju od države do države. Zahtevanje 8 ur na dan je mednarodno gospodarstveno vprašanje, in poprej se mora urediti mednarodna trgovina, torej

tudi določiti meja svobodi trgovine, z jedno besedo regulovati carina in colnina. In tudi to urejanje dnevnega dela dosežejo jedino koalicije delavskih vrst.

Na vstvarjanje koalicij je treba torej delovati vsem delavskim strankam; da pa ne bodo imele kapitalistiške stranke povoda zavirati svobodo za koalicije, treba je, da delavske stranke naglašajo že naprej, da ne bodo koalicij nikdar zlorabljale proti človeški družbi v obče, temveč jedino proti trgovačnim podjetništvom, kedar bi se ta upirala dokazanim in očitnim potrebam za koncesije nasproti delavcem.

Tak torej mora biti program delavskega stanu v obče; glavno je, da ta stan za sedanje in pozneje rodove deluje na urnavanje plače in kar možno na skrčenje vsakdanjega dela. Zato potrebuje večih, dalekosežnih medsebojnih zvez: te pa doseže le s doseženjem potrebne svobode, ki sega čez sedanje svobodo o shodih in zborih. To svobodo pa zopet pridobe le pri soudeležbi zakonodavstva, in zato potrebujejo tudi delavci volilnega prava, in pri tem je bistveno, da sploh pridejo tudi delavski zastopniki v parlamente. Ko bi bili kapitalisti dovolj pametni, bi sami od sebe glasovali po parlamentih za večjo koalicijsko svobodo delavskega stanu, in potem bi volilno pravo kot sredstvo za namen ne bilo toliko pereče, kakor je ravno sedaj n. pr. v naši polovici cesarstva. Kjer ni konstitucij, tam morejo soveti korone in korona sama kar nakrat ukreniti vse to, za kar se po ustavnih državah boré delavci in v obče razni sloji. Ravno v naši monarhiji svedoči skušnja, da gospodovalne stranke, med katerimi igrajo glavno ulogo kapitalisti, ne marajo privoliti v nadrobno izvršenje niti tistih zakonov, ki so podeljeni kot osnovni zakoni v konstituciji. Tudi za volilno pravo in za razširjenje tega prava treba bude še mnogo bojov ne le delavskemu stanu, temveč tudi drugim slojem.

Zato je primerno, da delavci ne odvrčajo od sebe takih strank, ki imajo jednake interese n. pr. za razširjenje volilnega prava. Kakor skrbé med seboj, da se združijo bolj in bolj, jednako potrebujejo zvez na zunan delavskega stanu v pogledu na jedne in iste politične cilje. Tudi iz tega vzroka so dolžni ravno delavci podpirati negospodovalne narodnosti, katere se takisto boré za kar možno razširjenje volilnega prava. To so delavci dolžni sami sebi, tudi ko bi kar čisto nič ne poštevali narodnosti za svoje potrebe, in s tem je dokazano, da socialnodemokratiška stranka sosebno v Avstro-Ogerski škoduje delavskemu stanu, ko načelno meče od sebe nacionalne težnje, ki jih imajo razne narodnosti. To ostaje resnično, če tudi v agitacijskih namenih dovoljuje ista stranka govore na shodih v raznih jeziki in izdavanje svojih časopisov na istih jeziki.

zami, ko sem videla njeno nesrečo. Oh gospod Pavle,* nadaljevala je Klara solznim očesom, „srečni ste, da jo morate imenovati mater! To ni žena, to je krilatec božji. Pa kakor zdravniki prave — no, pustimo to!“ ozrla se je Klara proti oknu, da jej ne vidi Pavel solz.

Mladenica so pretresle te nežne Klarine besede. V čudu opazal je lepo ženo.

„Kako vaš brat, gospod Nikolaj?“ počela je Klara. „Ženi se, čujem, z Ainkernovo gospico, je li tako?“

„Mislim, milostljiva gospa!“

„Pa ste pustili, da vas preteče. Čudno. Navadno je starejši prvi na vrsti. Kako je to, gospod Pavle?“ praskala je Klara, skrivši opazaje mladeniča.

„Ni mi bilo kedaj, misliti o tem, vaša milost,* odgovoril je Pavel mirno.

„Niste? A kedaj se ima misliti o tem?“

V obče naj velja opomnja, da delavske stranke so se začele preveč ločiti od drugih slojev, skupin in tudi narodnih strank. Tako absolutno ločenje dovaja sicer do vzbujanja večje energije pri agitacijah in večje zavesti za interese stanovskih teženj, dovaja pa istočasno v nevarnost, da bi delavski stanovi prezrli mnogo tega, kar jih veže na človeštvo in druge stanove.

Zgorej razloženi delavski program velja delavcem le kot delavskemu stanu, delavcem nasproti podjetnikom in sedanjemu izvrševanju občega gospodarstva. V programu postavljeni cilji pa se spreobračajo v sredstva za namen, hitro ko se delavci postavijo na stališče, da so poleg tega tudi državljani, pristasi raznih veroizpovedanj in člani te ali one narodnosti. Delavci hočejo vendar boljše plačo in skrajšani čas dela, da bi mogli izpolnjevati dolžnosti tudi kot člani človeške družbe, da bi dobili njih življenje kar možno visoko vrednost za nje same. Vrednost življenja pa si povišamo s prisvojenjem omike in vsega tega, kar imenujemo civilizacijo. Omiko dobivamo pa vsled šolanja, in šolanje se vrši najprimerneje s pomočjo materinega jezika, šeg in sporočil lastnega naroda. Takó tudi delavcu ostaje narodnost svetinja ali tisto plemenito sredstvo, s katerim se končno pospenja do izobrazbe in civilizacije, s tem pa do tiste višine, kjer dobiva življenje vsakega človeka povečano vrednost nasproti samemu sebi in drugim, s katerimi smo v dotikah in zvezah. Oplemenjeno življenje je in mora biti poslednji cilj na zemlji tudi delavskemu stanu; okolu tega se sučejo vsi drugi cilji kot bližnja in oddaljena sredstva za namen. Mi smo tukaj te cilje razvrstili in takó delavskim čitateljem pokazali zvezo, ki je med sredstvi in cilji. Naj v spomin prvemu maju letošnjega leta premisljujejo tudi naš delavski program, a to pripomočemo ne le delavcem, temveč čitateljem raznih slojev slovenske in slovanske narodnosti.

Politiške vesti.

Spor med Kalnokijem in Banffyjem je rešen začasno. Glavni vzrok, da so merodavni činitelji delovali na začasno poravnavo, je gotovo le ta, ker bi bila kriza tako v ministerstvu za vnanje stvari, kolikor v ogerskem ministerstvu, zelo nadležna v tem hipu, ko se imajo sestati delegacije. Celó odgovoriti bi morali posvetovanja delegacij na poznejši čas, kar bi prekopicnilo ves parlamentarni program. Uverjeni pa smo, da je rešitev le z ačasná, kajti taki nenavadni dogodki ne morejo ostati brez posledic, kakor hočemo dokazati nižje doli.

Kar se dostaja rešitve krize smo poizvedeli nastopno. V predvečerašnji seji poslanske zbornice Ogrske je prijavil minister-ski predsednik Banffy pismo grofa Kalnokija,

„Vojnik sem, plemenita gospa,* odgovoril je malo smeteno Pavel. „Danes tukaj, jutri tam, ali na potu, ali pod šatorjem, a tukaj se ne zbirajo svatje.“

„Ali vi ste tudi hrvaški plemič, niste plačan vojak. In za časa mira dovolj je prilike — ali oprostite, plemeniti gospod,* nasmehnola se je uduva, „jaz vas tu izprašujem kakor izpovednik, pa sem zabila na naše račune in da prihajate s pota. Zaklepetala sem se. Lepe domačice, kaj ne? Niti kruha niti soli vam nisem ponudila. Karajte me, karajte! Nisem boljše niti zaslužila. Evo nad goro je že ramena večerna zarja. Pustimo svate, gospod junáče. Vem, da vam ne pridem v oko. Ali za Boga, prosim vas, pustiva za danes račune, ne bi jih končala do polnoči. Glava me boli. Peče mi čelo — na, potipajte sami,* pozabila se je Klara ter mu pomolila lepo glavo, ali hitro se je po-

po kojem je moral soditi — tako trdi Banffy — da je grof Kalnokij že odposlal protest v Rim proti postopanju nuncija Agliardija. V tem pismu da je rečeno, da je nuncij zagrešil grajevredno brez taknost s tem, da je držal javne govore v opozicijskem zmislu. Zajedno se je izjavil grof Kalnokij pripravljenega, pri sv. Stolici zastopati stališče, da nuncij nima pravice utikati se v cerkvenopolitiške odnose in borbe.

Iz tega je razvidno, da je grof Kalnokij v stvari sami pritril Banffyju, a ujaljen je bil, da je poslednji stvar spravil v javnost. Namen temu postopanju grofa Kalnokija dá se otipati s prsti. Hotel je na jedni strani potolažiti razburjene liberalce Ogrske, na drugi strani pa je hotel, da ostane stvar tajna, da ne razžali konservativnih krogov. Ta lepi načrt se je izjalovil vsled indiskretnosti grofa Banffyja. Stvar je postala torej javna in so nadalje komplikacije neizogibne tako med vladno stranko in opozicijo na Ogrskem, kolikor tudi v odnosajih med našo državo in sv. Stolicco. Na to kažejo že sedaj razna znamenja. Takoj po objavljenju pisma grofa Kalnokija v poslanski zbornici Ogrski se je oglašil grof Apponyi, vodja takozvane narodne stranke, izjavivši se proti Banffyju, češ, da iz izjave istega ni razvidno, v čem da obstoji zadoščenje min. predsedniku Ogrskemu in s čem je nuncij Agliardi prekoračil svoj delokrog. Tega poslednjega vprašanja so se tudi res polastila vatikanska glasila, naglašujó, da papeževemu nunciju ni smeti primerjati s katerim si bodi drugim diplomatskim zastopnikom. Papeža nikakor ni smeti smatrati „vnanjim vladarjem“ v zadevah vesti in vere; on mora skrbeti za verske potrebe in versko vzgojo vseh vernikov po vsem svetu. Tu se nam torej kaže, da so si naziranja ogrske vlade in sv. Stolice v tem važnem pogledu naravnost diametralno nasprotna. Med tema različnima nazoroma je kompromis nemogoč. Ali preprič se je zanesel tudi že v našo poslansko zbornico. Posl. princ Lichtenstein je namreč interpeloval ministerskega predsednika, da-li je nota grofa Kalnokija do barona Banffyja avtentična, da-li se je prečitala v sporazumljenju s Kalnokijem in kaj misli storiti vlada, da poravnava to jasno zagrešenje proti elementarnim dolžnostim diplomatskega občevarja? To interpelacijo smatrati je kot začetek zaresnih razprav med grofom Kalnokijem in protiliberalci. Iskrica je torej vržena tudi v našo poslansko zbornico in Bog zna, da li se ista ne vname do plamena? Kajti po naših nazorih je že sedaj dognana stvar, da se ob takem za ugled sv. Stolice neizmerno važnem vprašanju morajo vsi konservativci postaviti na stran princa Lichtensteina!! In ako store res tako, ka orjim velevala dolžnost, ako res

pravila: „Ne štejte mi tega v greh. Bolna sem, neumna sem. Spominjam se, kako ste ležali v vročici. Ne enkrat položili sem vam roko na čelo. Oprostite, podivjala sem v tej puščavi.“

Pavlu je šinola kri v glavo. Zaman je iskal besed.

„Ančica! Ančica!“ zaklicala je naenkrat Klara. Znete li moje Ančice, moje hčerko?“

„Ni mi bila sreča, videti jo,* odvrnil je mladenič.

„Pokažem vam angeljčka, to edino radost mojega udovanja. Ančica, pridi no!“

Na vratih se je razgrnulo rdeče zagračalo, in v sobo je priskakljalo dekletce, ki mu je bilo kake štiri leta, drobna, nežna kakor cvetlica, v modrem krilu. Zlati kodri so jej poskakovali okrog milega ličeca, ki je bilo živa materina podoba. Okrog glave vil se jej je venček modrih cvetic. (Dalje prih.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenouč

VIII.

„Ne čutim je več. Bila je samo praska, vaša milost!“ odvrnil je Pavel.

„Hvala Bogu,* rekla je Klara, „ko ste onokrat ležali v vročici v Samoboru, bila sem v hudih skrbih za vas, da, da, verujti mi, v hudih skrbih!“

„Hvala vašej milosti na tej skrbi!“

„A vaša gospa mati?“ dvignola je Klara glavico, „Marta, mila gospa Marta, moja druga mati?“

„Boleha vedno enako.“

„Sirota! Hudo jej je; vem. Ko je bila v Mokricah, videvala sem jo vsakega drugega dne. Ne enkrat zalile so se mi oči sol-

pride do konflikta med konservativci in vodstvom tujih stvari? Potem mora nastati plamen, proti kateremu ne more nobena zavarovalnica na svetu zavarovati — končanje. Prav smo imeli torej, ko smo rekli, da je sicer sicer poravnani, ali le med Kalnokijem Banffyjem, nikar pa gledati na jedro stvari.

Kot važno dejstvo nam je še zabeležiti, da cesar ni vsprejel ostavke grofa Kalnokija, ampak mu je dopisal ročno pismo, v katerem mu izraža svoje popolno zaupanje.

Srbska skupščina je dovolila razkralju Milanu letno apanažo 360000 frankov. Zato je vsprejela zakon, glasom katerega bo odslej tudi ta vedno denarja potrební mož pod istim varstvom kakor kralj sam. Mož se torej ni trudil zastonj, ko je po svojih potrebah — vodil volitve v skupščino.

Upor na otoku Cuba je udušen, kakor zatrja maršal Martinez Campos. Ustaši so že po velikem delu oddali orožja in strelivo.

Različne vesti

Nj. ces. in kr. Visokost cesaričina-udova nadv. Stefanija dospela je včeraj v Kairo v Egiptu. Visoka gospa nastanila se je tam v hotelu „du Nil“ pod imenom grofinje Eppan; ostane tam menda nekoliko tednov.

Poraz, vreden 50 gld. Visoko c. kr. namestništvo je zavrnilo utok italijanske stranke proti volitvi volilnih mož v Miljah, naglaševši, da se je volitev vršila povsem zakonito. „Il Piccolo“ pa poroča, da je občinski svet Miljski prijavil ministerstvu za notranje stvari brzojavnim putem drug utok proti omenjenim volitvam, oziroma proti odloku nameštništva. Modri možje v rečenem občinskem svetu pa menda že sedaj slutijo, kakov odgovor doka od ministerstva, in zato so hitro stisnili glave skupaj, da doženejo, kako „izbrisati slabi uti, ki ga je napravil neugodni izid volitve v Miljah.“ In pogodili so jo modri možje v občinskem svetu Miljskem — čast občine Miljske je sijajno rešena. Modrost očetov Miljskih nam je ceniti tem višje, ker so izvršili „veliko delo“ za — malo ceno. Celih 50 gld. so dovolili iz občinske blagajne za — „Lego Nazionale“!! „Il Piccolo“ poroča — in kdo ne bi verjel „Il Piccolo“?! —, da je modri sklep modrih občinskih očetov Miljskih vzbudil neopisno navdušenje pri vsem prebivalstvu. In vendar ne! Verodostojnosti „Piccolo-vih“ poročil vsa čast, ali nekoliko korekture ali dodatka treba vendar le. Navdušenje je bilo velikansko med občinarji Miljskimi, to je pribito, ali ali... tu naj pride naš do-datek: izvzameš one občinarje, ki so bili v večini pri volitvi volilnih mož!!

Ali bodisi kakor hoče, glavni namen je dosežen z ženjalnim sklepom občinskega sveta Miljskega: z jednim petdesetkom — podarjenim seveda v „plemenit“ namen — pokrili in zakrili so vse slovenske občinarje Miljske in občina Miljska se blesti bolj nego kdaj poprej v svojem italijanskem sjaju. S 50 goldinarji so poravnali svoj poraz. Kdor hoče torej izvedeti, kako se prav v ceno pretvarjajo obstoječi etnografski odnosi, naj le gre v Milje! Zagotovljamo mu, da mu pot ne bo brez koristi!

Židje in socialno gibanje. Pod tem naslovom nam pišejo iz Trsta: Sicer ste tudi Vi že opetovano naglašali v svojem listu neoporečno istino, da so izvestni voditelji socialne demokracije v tesnih zvezah z židovstvom in da moramo že iz tega vzroka biti jako oprezní glede na to gibanje. V podkrepljenju Vaših trditve Vas s tem opozarjam na kričeče dejstvo, da je sin poznane-nega Žida, bankirja in velikokratnega milijonarja Bleichröderja v Berlinu tudi veličina v socialno-demokratskem taboru. Kako vendar je prišel židovski bogatin na čelo gibanja, naperjenemu vender v prvi vrsti proti — židovskemu kapitalizmu! Na prvi pogled je stvar naravnost nedoumna, in vendar je to lahko umeti, ako gremo stvari do dna. Kaj čete, Židje so prebrisani in praktični ljudje! Kakor je res, da Židje v prvi vrsti netijo narodne razpore, da tako odvrčajo pozornost javnosti od sebe in svojih stremeljenj, tako so se tudi urili se svojim uplivom v socialnodemokratsko gibanje, da mamečimi frazami zvačljajo delavce na kriva pota in jih navajajo k taki taktiki, ki le zavlačuje in nikakor ne povspešuje zdrave rešitve so-

cijalnega vprašanja. Bistrenu razumu Židov gre vse priznanje; oni ne butajo nikdar z glavjo skozi zid, ampak mahnejo jo raje okoli zidu. Tako so jo ukrenili tudi glede na socialno gibanje: uvidevši, da tega gibanja preprečiti ne morejo, polastili so se ga, češ: ako že mora biti, pa bodi takó, kakor je nam prav!

Vse to je razsodnemu človeku na dlani in delavci naj premišljajo o tem, ako nočejo, da jih danes ali jutri ne bode glava bolela po taki tovaršiji!

Darovi, priposlani „Edinosti“ za Ljubljano. V poslednjem izd. izkazanih 715 kron 68 st. Nadalje so darovali gg.:

I. N. Ortar	20	—	—
Fr. Režula	6	—	—
Ant. Vodopivec, krčmar	4	—	—
Josipina Kadišnik	2	—	—
Bogumil Žagar nabral	13	—	50

Skupno 761 kron 18 st.

Gori izkazanih 13 K. 50 st. so darovali gg.: Bogumil Žagar in Mihael Mevja po 2 K.; Ant. Furlan, Ant. Košmerlj, Antonija Čibej, Ana Grdovič, in R. Bizjak po 1 K.; Alojza 60 st.; Jos. Pahor, Ant. Piščane, K. Štok, N. N., Fran. Škrba, Miha. Prele, I. Kovačič, A. Stofa po 40 st.; N. N. 20 st., I. Pipan 10 stotink.

Darovi tržaških Slov. nov. za Ljubljano.

Uredništvu „Edinosti“ priposlanih in v današnjem zjutr. izd. izkazanih 84 kron 94 st. Na drugem mestu izkazanih, uredu „Edinosti“ priposlanih 45 kron 50 st.

Čisti prihod veselice veseličnega odseka „Rojanskega pos. in kons. društva“ 220 „ 02 „ S že izkazanimi 7816 kron 64 „

Skupno 8167 kron 10 st.

Imena in svote darovateljev oziroma preplačalcev vstopnine pri veselici v Rojani, priobčimo v prihodnjem izdanju.

„Piccolo“ za Ljubljano. Včerajšnji „Piccolo“ je izkazal darilo 30 gld., katero je naklonil njegov naročnik A. C. za Ljubljano. — In onih 5 gld., o katerih sta se tožila dva pomorska kapitana v „Adriji“??

K položaju v Ljubljani. Minoli petek je bil grof Falkenhayn, zavezni predsednik „Rudečega križa“, v drugič v Ljubljani. Sporočil je, da je osrednje vodstvo sklenilo odpotovati v Ljubljano še 16 lóp, takó, da bo imelo društvo v Ljubljani 25 lóp. Te barake postavijo na vrtu deželne bolnišnice ter bode v njih prostora za vse bolnike in vse sestre ter kandidatije. V vsaki baraki je peč, vrhu tega pa je v teh lópah 5 kopelji. — Mestni stavbniški urad Ljubljanski se je obrnil do Dunajskega društva inženirjev in arhitektov s prošnjo, da mu naznani, jedli bi hotel napraviti kak dunajski posebno osposobljeni tehnik mestni načrt za novo Ljubljano.

V ponedeljek je došla iz Ljubljane ta-le brzojavka: „Včeraj (nedelja) ob 10^{1/2} uri zvečer je bilo občutiti prilično močan sunek, zajedno je bilo slišati podzemsko gromenje. Druge rahle sunke je bilo občutiti o polnoči in 30. min., ob 3^{1/2} in o 5. uri zjutraj. — Cesar si bode ogledal vse one dele mesta, ki so največ trpeli vsled potresa. Dotične alicce bodo zaprte občinstvu.“

Komicijsko pregledovanje poslopij opravljajo sedaj 10 komisij. Kolikor se da do sedaj presoditi, treba bode podreti okolo 200 poslopij, še večje število pa popolnoma prezidati.

Pomoč Ljubljani. Nemški pesnik baron Falke je te dni priredil v Konjicah predavanje, v katerem je čital jedno najboljših svojih del. To predavanje je vrglo 162 gld. čistega dohodka Ljubljani v korist. — V Opatiji so priredili razni odlični diletantje pod vodstvom soproge okr. glavarja, gospé Fabijani, koncert, ki je prinesel 1000 gld. čistega dohodka, kateri se je že odposlal v Ljubljano. — Okrajni zastop Slovenjebistriški je sklenil darovati iz rezervnega zaklada ondote hranilnice 300 gld. za Ljubljano in 200 gld. za prebivalstvo na deželi. — Prostor našega lista nam ne dovoljuje, da bi zabeležili mnogoštevilna darila, ki so došla te dni Ljubljani. Navajamo tu le največje svote: Nje Vel. cesarica je darovala 5000 gld., nadvojvodinja Elizabeta 500 gld., pomožnemu odboru na Dunaju so izročili dne 4. t. m.: nadvojvoda Karol-Ferdinand 1000 gld., viter Mauthner, Markhof, Vogel in Noot po 1000 gld., Ivan Srebig & Co. 500 gld., pri najvišjem sodišču so je zložilo 45

gld. Vse skupaj je Dunajski pomožni odbor do 4. t. m. nabral torej 85.000 gld. Pomožni odbor za Ljubljano in okolice prijavlja v II. izkazu 2136 gld. Razum teh darovalci so večje svote: Tkaličica in predilnica v Ljubljani 300 gold., nižjeavstrijska eskomptna banka na Dunaju 300 gld., hranilnica v Lincu 1000 gld., mestna blagajna v Gorici nabrala 200 gld., „češko-slovenski spolek“ v Pragi daroval 200 gld., V. Legat v Celovcu nabral 150 gld., „Obzor“ z nova 125 gld., kartel avstrijskih producentov železa daroval 5000 gld., avstro-ogerska banka na Dunaju 3000 gld., „Neues Wiener Tagblatt“ nabral 104 goldinarjev, „Narodne Novine“ v Zagrebu 122 gld. 80 nč., mestni magistrat v Celovcu daroval 500 gld., mestna blagajna v Gorici v novič 200 gld., Ljubljanski trgovec Fr. Kolmann je nabral pri svojih trgovskih prijateljih 1280 gld., Dunajska „Neue Fr. Presse“ nabrala je do minole sobote za Ljubljano lepo svoto 18.672 gld. 32 nvč.; koncert v Slovenski Bistrici je prinesel Ljubljani 400 gld. — Izdatnejše svote so darovali nadalje: „Narodni Listi“ v Pragi so nabrali v novič 108 gld. 10 nč. in 211 gld. 84 nč., g. Iv. Hribarju je došlo iz raznih krajev 369 gold. 80 nvč., deželno pomožno društvo „Rudečega križa“ za Kranjsko darovalo je 1000 gld., Friderik Vičič, župan v Postojni nabral 400 gld., trgovec Fr. Kolmann v Ljubljani nabral v novič 170 gld., dr. Karol Kramar na Dunaju daroval 330 gld., deželni odbor goriški 400 gld., mestni magistrat v Pulja 250 gld., mestni magistrat v Budimpešti 1000 gld., deželni odbor dal-matinski 500 gld.

Vabilo na domačo veselico s plesom in dvema tombolama, ki jo napravi podpisano županstvo po potresu poškodovani Ljubljani in drugim okrajem na Kranjskem na korist 12. dne maja t. l. v prostorih gostilne gosp. Jak. Obersnela v Divači. — Začetek ob 4 uri pop. — Ustopnina je 1 krono od osebe; sprejemali pa se bodo hvaležnega srca tudi večji zneski.

Županstvo občine Naklo na Goriškem.

Župan: Aleks. Mahorčič

Veselica, katero je priredil „veselični odsek „Rojanskega pos. in kons. društva“ minolo nedeljo v prid siromakom v Ljubljani, obnesla se je v vsakem obziru dobro. Navzlic cel dan padajočemu dežju zbralo se je v prostorih društvene krčme prav mnogo občinstva, tako, da so bili isti pretesni. Posebno veliko bilo je gostov iz mesta, kar z veseljem zabeležujemo, zlasti zato, ker se navadno mestna inteligencija za okoličansko djanje in nehanje še vedno premalo zanima. Občinstvo je z zanimanjem sledilo prav srečno izbranim točkam programa. Deset diletantov broječi pevski zbor pel je kaj točno Vilharjev „Pozdrav Samoboru“, ki se je moral ponavljati. Domači baritonist g. J. Ferluga pel je Vilharjev samospjev „Sren“ s tako preciznostjo in krasoto svojega lepo donečega glasu, da je občinstvo uprav očaral. Po prav frentičnem ploskanju moral je istega ponoviti. Istotako se je moral ponavljati lepi kvintet „Planinska roža“. Sploh je bilo petje izborna in skladbe za nas celoma nove, tako, da moramo čestitati vrlenu pevovodlji, ki si je v tako kratkem času vedel izuriti tako dobre pevce, in zeleli bi, da nam isti nastopijo še večkrat. G. ca Olga Mikelič — znana naša deklamovalka —, proizvajala je tako ljubko in čisteče Stritarjevo, srce pretresljivo pesem „Slovenska Lizbona“, da je marsikomu omečila srce ter ga vnela, da je daroval svoj donesek za siromašne Ljubljance. Na občno zahtevanje deklamovala je z enakim vnosom in izrazitostjo še Fr. Selskega „Slovenci bratom v pomoč!“ ter vnela občinstvo, da obilnih darov doprinaša za Ljubljano, kjer Slovenskih bratov na stotine Pod milim nebom v siromaštvu gine! Tudi saloigra „Krojač Eips“ vprizarjala se je povoljno navzlic neljubej okolišnosti, da ste se morali ured pred veselico izročiti dve ulogi v čisto nove roke. Gospod Gorjanec, ki je glavno ulogo sprejel zadnji čas radi odsotnosti g. B., izvršil jo je dobro. Vendar je nenadna prememba nekoliko motila ostale igralce, čemur se pa ni čuditi. Uloge so bile sicer v spretnih rokah znanih naših diletantov: g. ce Piščane, Podkrajškove in gospóda Petriča ter je igra vzbujala mnogo veselosti. Mnogo smeha je vzbujala tudi srečkanje s šaljivimi debitki ter prineslo okoli 15

forintov čistega dobička. Tudi materijalni uspeh veselice sme se gledé na skromnost kraja zvati uprav povoljnim, kajti nabrali smo lepo svoto 220 kron 2 vin. za ponesrečence v Ljubljani. Ta svota se odposlje takoj na svoje mesto. Na lepem vspehu se nam je posebno zahvaliti trudoljubivemu veselčnemu odseku in g. pevovodlji.

Poročilo o veliki akademiji „Tržaškega Sokola“ morali smo odložiti za prihodnje izdanje, ker nas sili v to obilica drugega gradiva.

Policijsko. Včeraj pop. so zaprli 17letnega trgovskega pomočnika Angela St. iz Trsta, ker je ponaredil poštno nakaznico in baje ukradel 10 gld. svojemu gospodarju. — 24letno vlačugo Marijo Vučjan iz Karlopaga so prijeli stražarji v gozdiču, kjer je iskala zasluzka. Ženska se je upirala stražarjema, kolikor je mogla in jednega stražarjev opraskala v lice.

Najnovejše vesti.

Dunaj 7. Cesar je odpotoval v Pulj ob 5 uri 15 min. zjutraj. V Ljubljano dospe ob 3 popoldne in si ogleda potem mesto, zlasti pa poškodovana poslopja in pa zgradbe, v katerih je umeščeno vojaštvo; ob 6. uri odpotuje cesar iz Ljubljane v Pulja, a v nedeljo se zopet povrne na Dunaj.

Pulj 7. Mestni župan in predsedniki raznih društev pozivljajo občinstvo, naj se udeleže vsprejema, da dokažejo cesarju čustva udanosti. Slavolok in cesarski paviljon poleg arene sta že dovršena. Napovedan je prihod županov vse Istre. Povsodi je živahno gibanje in vse govori o prihodu cesarjevem. Gostje so jeli že prihajati. Vreme je jasno in hladno.

Brno 7. Državni posl. Josip Hoch je danes umrl.

Bizel 7. Strajk zidarjev se je jako razširil. Dve kompaniji vojakov so morali pozvati v pomoč policiji.

Cifu 6. Ptaja brodovja so tu zbrana. Rusko brodovje obstoji iz osem ladij. Pričakuje se še drugih ladij.

Trgovinske brzojavke.

Zadimpešta. Pšenica za jesen 744 746 Pšenica za maj-juni 1895 748 do 750 Oves za jesen 623-625 RA za jesen 664 668 Koruza za maj-juni 697-698, za juli-avgust 720-740 Pšenica nova od 75 kil. f. 745-750 od 79 kil. f. 750-755 od 80 kil. f. 755-760 od 81 kil. f. 760-65, od 89 kil. for. 765-770. Ječmen 665-810, prosa 620-680, ra nova 615-625 Pšenica: ponudba srednje, potraževanje dobro RA 5 nč. cenje, Vreme: lepo. Praga. Nemščinski slatkor za maj f. 13 50, nova letina 12 75, od včeraj 390 dražje. Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vrad, odpošiljatev precej f. 29 — 29 50, April sept. f. 29 75 — 30 25 Conessa 6 29 25 29 75 Centroni 30 25 — 30 50. V glavah (sodih) 31 — 31 25. Rastob. Harro. Kava Santos good average za maj 33 25 za september 33 50. Hamburk. Santos good average za maj 77 25 september 76 50 december 74 25.

Dunajska borza 7. maja.

	1895	včeraj	danes
Državni dolg v papirju		101.55	101.85
„ „ „ v srebru		101.50	101.85
Avstrijska renta v zlatu		123.75	123.75
„ „ „ v kronah		101.55	101.45
Kreditne akcije		401.85	401.20
London 10 Let.		122.30	122.35
Napoleoni		9.69 1/2	9.70
20 mark		11.94	11.94
100 italj. lir		46.05	46.15

Iščem fantiča

starega 12 do 14. let za prodajalnico kruha in sladice. Kdor je zmožen tudi italijanskega jedva ima prednost.

R. Stibel.

piazzetta S. Giacomo št. 3. — Trst.

 Josip Katalan v Rojani PRI „Dvanajstih Murvah“ Priporoča se sl. občinstvu za obilen obisk.	 Dreherjevo pivo. Kuhinja je preskrbljena z mrzlimi in gorkimi jedili.
--	---

JAKOB ŠTRUKELJ - TRST
via Caserma št. 16 uhod piazza della Caserma.
(nasproti celiki vojašnici),
prodaja po neverjetnih nizkih cenah vsakovrstna angleška
kolesa (bicykle)
(model 1895).
Jamči se za vsako kolo 12 mesecev; kdor ne zna voziti, nauči se ga brezplačno. Pošilja se na deželi in na vse kraje — Opozorja se posebno na to, da so kolesa tudi izposojajo proti nizki odškodnini.

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori).
Čisti kri ter jo izvestno sredstvo proti onim slučajem, če poče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidom. J-den omet za ozdravljenje, stoji 30 nč. ter se dobi v odličnem lekarni
PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.